

ROKOTIES DZILĀK

11. *KĒNIŅZĒNS TUTANHAMONS*

VĒL BĒRNS, BET JAU VALDNIIEKS

Tutanhamons bija trešais ķēniņš no beigām 18. dinastijā, kura bija pati varenākā un bagātākā dinastija, kāda jebkad Ēģiptē vadījusi. Tutanhamons valdīja desmit gadus, līdz priekšlaicīgi mira deviņpadsmit gadu vecumā. Hovarda Kārtera 1922. gadā atrastais Tutanhamona kaps ir viens no visu laiku lielākajiem arheoloģijas atklājumiem.

Ir daudz rakstīts par Tutanhamona nāvi un viņa kapā atrastajām bagātībām, bet samērā maz kas zināms par viņa dzīvi. Neskatoties uz to, ka šis faraons mira tik jauns, viņš tomēr paveicis diezgan daudz.

Tutanhamona atstātās statujas ir visai iespaidīgas. Čikāgas muzejā atrodas viena no tām – divus metrus augsta. Kāda cita ir Parīzē, Luvrā, un 1989. gadā Luksoras templī tika atrasta viņa sfinksa.

Arheologi ir sākuši satraukties par Ēģiptes pieminekļu sabrukšanu. 1988. gadā, dažiem tūristiem stāvot pie lielās Gizas sfinksas, no tās pleca pēkšņi noslīdēja divas tonnas smags akmens blukis un sabirza putekļu mākonī netālu no pārsteigto tūristu kājām.

Luksorā kapu zīmējumi lobās nost no sienām. Dažas Luksoras tempļa kolonnas drūp. Nav īsti skaidrs šo straujo bojājumu iemesls. Daži domā, ka vainīgs gaisa piesārņojums, kas neapšaubāmi ir veicinošs faktors. Citi spriež, ka vainīgs var būt piesārņotais zemaugsnes slānis. Milzīgais tūrisma plūsmas pieaugums nodrošina arī daudz darba vietu vietējiem ēģiptiešiem, taču visu šo nodarbināto ļaužu koncentrēšanās netālu no pieminekļiem uzliek papildu slodzi notekūdeņu sistēmai, kura ar saviem uzdevumiem vairs netiek galā.

Citi vaino Asuānas aizsprostu – viņi domā, ka agrākos laikos ikgadējie plūdi aizslaucīja visus sāļos minerālus, taču tagad, kad Nīlas ieleja vairs neapplūst, šie bīstamie sāļi iesūcas pieminekļu kalņakmenī un bojā tos. 1990. gadā tika pacelta kāda ģipša sfinksa Sakvarā, lai zem tās paliktu plastmasas izolāciju – gadījumam, ja patiešām sāļi ir drupšanas iemesls.

ATRADUMS LUKSORAS TEMPLĪ

1989. gadā, mēģinot noskaidrot Luksoras problēmu iemeslu, tika noņemti daži Luksoras tempļa bruģakmeņi. Bija doma izrakt šahtu līdz Nīlas ūdens līmenim, lai iegūtu augsnes paraugus un varētu izanalizēt iespējamo kaitīgo minerālu klātbūtni.

Taču strādnieki bija izrakuši tikai pusmetru, kad tie atdūrās pret kaut ko cietu. Rūpīgi izvērtējot šķērsli, tika atklāta kāda statuja. Rokot tālāk, atradās vēl divdesmit statujas. Viena no tām bija brīnišķīga Tutanhamona sfinksa. Tagad tā atrodas Luksoras muzeja pirmajā stāvā.

Kādā tumšā Kairas muzeja stūrī ir sameklējama ļoti nozīmīga Tutanhamona stēla. Tā vēsta, kā viņš atstāja Atona pielūgšanu, kuru bija centies izplatīt viņa vecākais brālis Ehnatons, un atgriezies pie Tēbu (kā kādreiz sauca Luksoru) Amona godāšanas. Tas bija Ēģiptes augstākajā sabiedrībā atbalstīts gājiens un izskaidro milzīgo bagātību, kas ķēniņa bērēs tika dāvāta viņa kapam.

TUTANHAMONA SFINKSU ALEJA

Luksorā Karnakas tempļa dienvidrietumu stūrī sfinksām rotāts ceļš ved uz Luksoras templi. Šī aleja ir divus kilometrus gara, un sfinksas uzstādītas ik pēc dažiem metriem. Dienvidu galā sfinksas ir ļoti labi saglabājušās, jo tās tūkstošiem gadu bijušas apraktas, taču ziemeļgalā esošās ir diezgan sliktā stāvoklī – tās visu šo laiku tikušas pakļautas dabas spēkiem. 1991. gadā Ēģiptes Senlietu departaments sāka atrakt simtiem sfinksu, kas atrodas alejas vidū.

Karnakas tempļa dienvidaustrumu stūrī ir vēl viena sfinksu aleja, kas ved uz Muta templi. Tas ir plašs, bet mazpazīstams templis, kurā nekad nav veikti izrakumi, lai gan visur no zemes slienās ārā dievietes Sekmetas statujas. Šī sfinksu aleja ir Tutanhamona darbs.

MAJAS KAPS

Viens no Tutanhamona ietekmīgākajiem ministriem bija viņa mantzinis Maja. Majas kapu pirms vairāk nekā simt gadiem Sakvarā atklāja holandiešu arheologi. Lieliskā Majas un viņa sievas Meritas statuja tika pārvesta uz Leidenes muzeju Holandē. Nelaimīgā kārtā tā laika arheologi vairāk vērības pievērsa dārglietu meklēšanai nekā izrakumu procesa fiksēšanai, tādēļ netika veikti nekādi ieraksti attiecībā uz šī kapa atrašanās vietu. Kad apvidum pāri brāzās smilšu vētra, kaps no jauna tika apklāts un pazaudēts.

1986. gadā kāda šajā apgabalā izrakumus veicoša grupa uzdūrās pazaudētajam kapam. Viņi atrada vēl vienas kāpnes, kas veda lejup uz apakšējo kapu. Dārglietu gan tur vairs nebija, taču gaismā nāca daudz vērtīgas informācijas.

Dažas nedēļas pēc šī atklājuma man gadījās būt Leidenes muzejā, un es uzņēmu Majas statujas fotogrāfiju. Man bija interesanti lasīt līdzās esošo uzrakstu – tas vēstīja par kapa pazaudēšanu, bet vedināja domāt, ka varbūt kādu dienu šis kaps tiks no jauna atrasts. Šī diena bija pienākusi.

TUTANHAMONA NĀVE

Rentgena caurskate ir atklājusi, ka Tutanhamons miris no sitiena pa galvu aiz kreisās auss, taču, kas tas bijis par sitienu, nav zināms. Izteikti minējumi, ka tas ir ievainojums kaujā vai kritiens no kara ratiem. Tāda doma radusies, jo uz dārgumu lādes vienas malas ķēniņzēns attēlots kara ratos cīnāmies ar ienaidnieku. Personīgi es neuzskatu to par ticamu skaidrojumu. Nav rakstisku ziņojumu par to, ka Tutanhamons jebkad būtu karojis, un daudz ticamāk, ka mākslinieki viņu vienkārši zīmējuši šādi tādēļ, ka bija pieņemts faraonu attēlot kā militāru vadoni.

Citi domā, ka viņš tika nogalināts, bet arī par to nav rakstisku ziņu. Vēl varētu būt, ka viņš ir kritis pa kādām kāpnēm un krītot sasitis galvu. Lai kā tur arī nebūtu bijis, ķēniņzēns priekšlaicīgi nomira.

No ēģiptiešu rakstiem mēs zinām, kā balzamētāji strādāja ar ķermeni. Vispirms tika veikts iegriezums vēderā un izņemti iekšējie orgāni. Tad, darbojoties caur nāsīm, viņi izurba caurumu galvaskausā un izkasīja smadzenes. Pēc tam ķermeni uz četrdesmit dienām iemērc sodas pulverī, lai tas iesālītos, un turpmāko trīsdesmit sēru dienu laikā balzamētāji darbu pabeidza, ietīdami ķermeni sveķiem apbērtā auduma lentās.

Šis process ir minēts arī saistībā ar Jēkaba bērēm. „Dziednieki iebalzamēja Izraēlu. Pagāja četrdesmit dienas, jo tik ilgi noritēja balzamēšana. Tad ēģiptieši viņu apraudāja septiņdesmit dienas.” (1. Mozus 50: 2-3)

TUTANHAMONA KAPS

Pa to laiku Ķēniņu ielejā steidzīgi tika gatavots Tutanhamona kaps. Šis ir pats vienkāršākais kaps visā ielejā, un apbedīšanas brīdī tas vēl īsti nebija pabeigts. Tas sākas ar sešpadsmit pakāpieniem ielejas malā. Tālāk desmit metru gara eja ved uz priekštelpu. Koridors un priekštelpa ir rupji izcirstas kaļķakmenī, taču sienas nav apmestas un uz tām nav kapu zīmējumu, kā tas ir citos nozīmīgajos ielejas kapos.

Priekštelpas tālajā galā taisnos leņķos ir izcirsta kapa telpa. Tās sienas ir apmestas un klātas ar skaistām bērū ainām. Priekštelpas tālajā malā ir izkalta dārgumu telpa, un vēl viena glabātuve atrodas pa labi no kapa telpas. Šo istabu sienas arī nav ne apdarinātas, ne rotātas.

Kad apbedīšana bija pabeigta un visi dārgumi šajās četrās telpās salikti, ieeja kapā no priekštelpas tika noslēgta, aizzīmogota, un ārpusē kapu sargāt noliktas divas melnas no koka darinātas Tutanhamona statujas. Arī ieeja priekštelpā tika aizvērta, apmesta un aizzīmogota.

Tad eju uz priekštelpu aizbēra ar akmens šķembām, aizmūrēja ieejas durvis, apmeta tās un aizzīmogoja gan ar Tutanhamona karteču (karteča – rakstu zīme: pasvītrots ovāļveida rāmis, kura iekšpusē atrodas kāda ķēniņa vārda hieroglifi), gan kapu zīmogu. Iedobumu ar pakāpieniem arī aizbēra akmens šķembām, un Tutanhamons tika atstāts mūžīgi mājot savā kapā. Nesen apskatei tika izlikta viņa mūmija, guldīta līdzās faraona sarkofāgam un apzeltītajam zārkam.

KAPUŅU LAUPĪTĀJI

Taču netālā Kurnas ciemata iemītnieki labi zināja, ka Ķēniņu ielejā ir apbedītas pasakainas bagātības, un 19. dinastijas laikā kapu izlaupīšana ritēja pilnā sparā. Sargi tika uzpirkti, un ķēniņu kapi viens pēc otra atvadījās no saviem dārgumiem.

Daudzos gadījumos mūmijas bez žēlastības tika saplēstas gabalos, lai atņemtu tām dārglietas, kas viņas rotā vai ir iešūtas apsējos un pat vēderā. Varenā karotāja Tutmosa III mūmija tika sacirsta trijos gabalos. Vienīgais, kas paglābās, bija Tutanhamons. Tas notika tādēļ, ka 20. dinastijas faraons Ramzess VI savu kapu bija izcirtis ielejas malā tieši virs Tutanhamona kapa, un Ramzesa kapa akmeņkaļi visu dražu negodbijīgi gāza virsū viņa priekšteča kapam.

Varas pārstāvji izmisīgi centās apturēt kapu apgānīšanu un zādzības. Abota papirusi ziņo, ka daudzi zagļi tika tiesāti, taču nežēlīgie laupītāji savu darbu turpināja. Beidzot ierēdņi izsecināja, ka ir bezcerīgi nosargāt visus kapus, tādēļ nolēma, ka jā saglabā vismaz mūmijas. Tās tika savāktas no savām dūsmas vietām un pārāpbedītas – 14 aizceļoja uz Amenhotepa II kapu, bet pārējās – kādā ielejas kapā aiz Derelbari, kur bija uzcelts ķēniņienes Hatšepsutas apbedīšanas templis. Tur tās dūseja mierā gadu tūkstošiem.

KAPU MEKLĒŠANA

Pirmoreiz faraoni tika traucēti 1817. gadā, kad divmetrīgais itāļu milzis Džovanni Belkoni sāka pētīt Ķēniņu ieleju un atrada piecus faraonu kapus.

1844. gadā Ričards Lepsiuss pārskatīja šo ieleju un atklāja Ramzesa II kapu.

1881. gadā Ēģiptes Senlietu nodaļas direktora Gastona Maspero uzmanību piesaistīja tirgū parādījušās vērtīgās senlietas no 18. dinastijas laika. Zagļi tika aizturēti, un tie aizveda ēģiptologu Emīlu Brugšu pie šahtas ieejas, kas veda pie mūmijām. Brugšs virvē nolaidās desmitmetrīgajā šahtā un tad gāja pa kādus piecdesmit metrus garu eju. Ejas galā atradās kārtīgi vārdos nosaukti zārki ar varenākā Ēģiptes laikmeta faraonu mūmijām.

Mūmijas tika savāktas un uz baržām peldinātas lejup pa Nīlu uz Kairas muzeju.

1898. gadā Viktors Lorē atrada vairākus apbedījumus, to skaitā Amenhotepa II kapu, kurā priesteri senos laikos bija noslēpuši četrpadsmit mūmijas.

1902. gadā amerikāņu miljonārs Teodors Deiviss turpināja pētīt ieleju. Hovards Kārteris un kopā ar viņu strādājošie arheologi atrada Tutmosa IV, Harmheba un ķēniņienes Hatšepsutas kapus. Taču 1914. gadā Deviss paziņoja, ka ieleja ir izpētīta. Vairs nebija kapu, ko meklēt, un viņš atteicās no savas rakšanas atļaujas.

HOVARDS KĀRTERS ATROD TUTANHAMONA KAPU

Hovards Kārteris domāja savādāk. Gan viņš, gan citi zinātnieki zināja, ka ir atrasti visi 18. dinastijas ķēniņu kapi, izņemot Tutanhamona atdusas vietu, taču, pretēji citiem, Kārteris bija pārliecināts, ka šis kaps meklējams šajā pašā ielejā. Viņš saņēma Velsas lorda Karnarvona finansiālu atbalstu un ieguva atļauju veikt šeit izrakumus.

Tomēr 1. pasaules kara dēļ nekādus darbus veikt neizdevās, un pie darba Kārteris ķērās tikai 1919. gadā. Četrus gadus viņš nemitīgi pūlējās, pārmeklēdams katru ielejas stūrīti, apgrieždams otrādi katru vajīgu akmeni, taču bez panākumiem. 1922. gadā Karnarvons nolēma, ka nu ir gana, taču Kārteris iesniedza savu slaveno lūgumu par vēl tikai vienu sezonu. Karnarvons piekrita, un arheologi sāka nākamā darba gadu.

Kārteris bija ievērojis, ka zem Ramzesa VI kapa ir šķembu kaudze. Tika uzskatīts, ka zem tās nevar būt nekā ievērojamā cienīga, jo tur 20. dinastijas laikā bija tikušas būvētas strādnieku mītnes, un šo ēku drupas joprojām bija redzamas. Taču šī visā ielejā bija vienīgā neskartā vieta, un Kārteris domāja, ka tā ir pēdējā izmisīgā mēģinājuma vērtība. Viņš deva strādniekiem uzdevumu novākt šīs šķembas.

3. novembra vakarā veco ēku paliekas tika nojauktas. Kad Kārteris nākamajā rītā ieradās laukumā, viņš sajuta gaisā strāvojam sajūsmu. Strādnieki viņam rādīja zemē iezīmējamies pakāpienu. Pakāpieniem uz kaut kurieni jāved, taču vai tas nebūs kāds nepabeigts kaps? Varbūt jau laupītāju iztīrīts? Tika dota pavēle laukumu attīrīt.

Ap nākamās dienas saulrietu pakāpieni bija attīrīti pietiekami, un atklājās apmestu durvju augšpuse. Kārteris sajūsmināts lasīja apmetumā iespiesto kapa zīmogu. Bija skaidrs, ka šis ir ievērojams kaps, un ka tur iekšā jābūt kaut kam ļoti nozīmīgam. Neviens taču nepūlētos apzīmogot tukšu kapu. Kārteris apmetumā izkala mazu caurumu un ielūkojās iekšā. Tur bija akmens šķembām pildīta eja.

Kārteris deva rīkojumu pakāpienus aizbērt un nosūtīja telegrammu uz Angliju lordam Karnarvonam, lai tas nekavējoties ierodas.

LORDS KARNARVONS IERODAS

Karnarvons kopā ar meitu lēdiju Evelīnu ieradās 23. novembrī. Nākamajā dienā pakāpieni tika atkal atrakti, šoreiz līdz pat sešpadsmitajam, pēdējam pakāpienam, un tagad Kārteris ieraudzīja Tutanhamona karteču. Sajūsma sasniedza drudža pakāpi.

Taču tad parādījās nepatīkamas nojausmas. Kārteris pamanīja, ka durvis augšējā kreisajā stūrī ir bijušas uzlauztas un pēc tam vēlreiz aizzīmogotas. Tātad laupītāji tomēr ir bijuši iekšā. Vai viņi būs paņēmuši visu? 25. novembris bija ievērojama diena. Durvis tika izlauztas, un turpinājās eju pildošo šķembu novākšanas darbi.

Nākamajā dienā strādnieki tika līdz iekšējām durvīm, un Kārteris, līdzās stāvot arī Karnarvonam, ņēma rokās āmuru, kalnu, un izdauzīja nelielu caurumu. Kārteris ielika iekšā sveci, lai pārlicinātos, ka tur nav indīgas gāzes, kas liesmu nodzēstu. Tad viņš ieslēdza lukturi un palūkojās iekšā.

VISUR SPĪD ZELTS

Pagāja dažas minūtes, kamēr viņa acis pierada pie krēslas. Beidzot lords Karnarvons vairs neizturēja: „Vai tu kaut ko redzi?” viņš vaicāja. „Jā,” Kārteris atbildēja, „daudz brīnišķīgu lietu”. Sekoja gadsimta atturīgākais izteikums par šo atradumu: „Visur spīd zelts”. Pirmo reizi vairāku tūkstošu gadu laikā cilvēka acis skatīja pasakainos Ēģiptes ķēniņa kapa dārgumus.

Kopā ar Tutanhamonu tika apbedīti vairāk nekā divi tūkstoši dārglietu. Pagāja septiņas nedēļas, lai savāktu tos visus no priekštelpas vien. Katra priekšmeta atrašanās vietu vajadzēja atzīmēt, katru nofotografēt tā, kā tas nolikts. Ar plīstošajām lietām bija jāapietas īpaši uzmanīgi. Dažos gadījumos tika veikti pasākumi, lai nodrošinātu priekšmetu nesadrupšanu, iznesot tos ārā no kapa. Caur krellēm izvērtie diegi bija sadalījušies, bet katra krellīte bija jāsaglabā tieši tādā secībā, kā tā tikusi atrasta, lai kaklarota varētu tikt precīzi atjaunota.

Dārglietu fiksēšanu un iznešanu apgrūtināja diezgan dīvains priekštelpā vērojamais apstāklis – satura juceklīgais izvietojums. Priekšmeti bija nevis kārtīgi salikti katrs savā vietā, bet drīzāk lielā steigā nomesti. Kārteris nosprieda, ka tas būs kapu laupītāju darbs, kuri iekļuvuši kapā drīz pēc apbedīšanas. Viņš pieņēma, ka tie steidzīgi visu izmētājuši, lai atrastu mazas, viegli transportējamās vērtības.

Iespējams, ka tiešām zagļi ir aiztikuši šos dārgumus, taču ticamāk, ka pati bērū ceremonijas norise mums rada sajukuma iespaidu. Lielākajai daļai austrumu ļaužu nav tāda pati gaumes un kārtīguma izjūta kā mūsdienu rietumu cilvēkiem. Galu galā, ja kaps tiks aizzīmogots, neviens taču vairs neredzēs, kas tur ir iekšā, un kādēļ tad īpaši uztraukties par kaut kādu kārtību?

DĀRGUMU PĀRŅEMŠANA

Darbus aizkavēja arī tas, ka daži lielie priekšmeti kapā bija tikuši atnesti pa daļām un iekšpusē salikti kopā. Kapa ieeja bija par šauru, lai tos veselus ienestu iekšā vai iznestu ārā. Lielās gultas vajadzēja atdalīt vienu no otras. Gadu tūkstošos to sastāvdaļas bija it kā salīmējušās kopā, un vajadzēja daudz laika un uzmanības, lai tās atkal atplēstu vaļā.

Dažus priekšmetus kapā ienesa un atstāja nesaliktns. Divi izjaukti zeltīti kara rati bija nevērīgi atslieti pret sienu. Tas nebija kapeņu laupītāju darbs. Bērēs tos tā vienkārši atstāja. Tutanhamons pats varēja likt savus ratus kopā, ja viņš patiešām apdzīvos savu kapu. Iespējams, ka bērū ceremonijas dalībnieki nebija tik pārliecināti, ka Tutanhamona dvēsele kapā sāks rosīties. Līdzīgi daudziem mūsdienu cilvēkiem, pārliecība par aizkapa dzīvi viņiem nebija pārāk liela.

Pārējais tagad jau ir vēsture. Ir publicētas grāmatas ar daudzām skaistām kapa izsmalcinātā satura bildēm. Ir uzņemtas filmas, un televīzijas programmas uz ekrāniem rādījušas ar ķēniņzēnu kopā apraktās pārsteidzošās vērtības. Miljoniem Kairas muzeja apmeklētāju paši savām acīm ir redzējuši bagātību, kas tika apbedīta kopā ar jauno faraonu.

MOZUS IESPĒJAS

No šī ievērojamā atklājuma ir gūtas daudzas mācības, bet laikam nav iespaidīgākas par Pāvila rakstītajiem vārdiem: „Ticībā Mozus, kad viņš pieauga, liedzās saukties par faraona meitas dēlu. Viņš izvēlējās labāk paciest ļaunumu kopā ar Dieva tautu nekā iegūt īslaicīgu grēcīgu iepriecinājumu. Negodu Kristus dēļ viņš turēja par lielāku bagātību nekā visu Ēģiptes mantu, jo viņš raudzījās uz atalgojumu.” (Ebrejiem 11: 24-26)

Tajos laikos noteikti bija daudz cilvēku, kuri domāja, ka Mozus izdarījis nepareizo izvēli. Viņš tika adoptēts ķēniņa ģimenē un virzīts par nākamo Ēģiptes faraonu. Bagātības, gods, vara, skaistu sieviešu harēms, apbedīšana ķēnišķīgā kapā ar iespaidīgiem dārgumiem – tas viss bija iegūstams. Ķēniņu ielejā atrastais kaps varēja būt Mozus kaps.

Taču Mozus domāja par gaidāmo Mesiju, Kristu, kuram vajadzēja nākt un ziedot savu dzīvību par zudušo pasauli, un viņš nolēma, ka ir kaut kas vairāk par pasaules diženumu un mirkļa baudām. Viņš raudzījās nākotnē – nevis uz apbedīšanu ķēniņa kapā, bet uz mūžīgo dzīvi Dieva valstībā. Viņš izlēma būt kopā ar vergiem, kuri stingrā uzraudzībā kalpoja faraonam.

Pirmajā brīdī tā šķita nepareiza izvēle. Mozus vajadzēja bēgt no faraona dusmām, un četrdesmit gadus viņa pienākums bija rūpēties par Midjānas priesteru aitām. Kāds pretstats galma dzīves greznībai un ērtībām! Pat tad, kad viņš tika aicināts atgriezties un vadīt savu tautu ārā no Ēģiptes, nekas nešķita notiekam pareizi. Faraons nicīgi atteicās izraēliešus atlaist. „Kas ir Kungs,” viņš prasīja, „ka man viņš jāklausa un jāatlaiž Izraēls? Ne es zinu Kungu, ne es laidīšu Izraēlu!” (2. Mozus 5: 2). Izraēliešu nasta kļuva tieši vēl smagāka.

Pat tad, kad Ēģipti sāka skart mocības, „faraona sirds nocietinājās” un viņš Mozu neklausīja (2. Mozus 8: 15). Līdz brīdim, kamēr faraona pirmdzimtais dēls negulēja nedzīvs, lepna monarhs nepadevās.

Taču pat tad Mozum neklājās viegli. Atbrīvotie izraēlieši par atbrīvošanu no verdzības nevis pateicībā ar viņu sadarbojās, bet kurnēja un pretojās turpmākos četrdesmit gadus, līdz Mozus neizturēja un zaudēja pats savas tiesības ieiet Apsolītajā zemē (4. Mozus 20: 12). Kā noguris karotājs viņš apgūlās uz vientuļa kalna un aizmiga. „Viņš tika apbedīts ielejā, Moaba zemē... un līdz šai dienai neviens nezina, kur ir viņa kapavieta.” (5. Mozus 34: 6) Mozus bērēs nepiedalījās neviens cilvēks, un arī viņa kapu Dievs paslēpa.

MOZUS ALGA

Tomēr Dievs neaizmirsu savu uzticīgo kalpu. Viņš nekad neaizmirst nevienu, kurš cenšas viņam kalpot. Tad, kad klājas visbriesmīgāk, Dievs atrodas līdzās, lai glābtu. Kristus nonāca uz šo vientuļo ieleju un izsauca savu kalpu atkal dzīvībā. „Nāve valdīja no Ādama līdz Mozum” (Romiešiem 5:14), un tad pirmo reizi šīs pasaules vēsturē kāds, kurš bija nomiris, tika uzmodināts un atjaunots dzīvei. Tika parādīts, ka nāvei vairs nav neapstrīdamas varas. Vēlām šī jaunā kārtība nepatika. Viņš bija cilvēci iavedis grēkā un apgalvoja, ka tā ir viņa īpašums – uz mūžīgiem laikiem ieslēgta savos kapos. Kad ieradās Kristus ar mirdzošu eņģeļu svītu, lai uzmodinātu Mozus ķermeni, velns centās tam pretoties. „Pat erceņģelis Mihaēls strīdā ar velnu par Mozus mirušo miesu neuzdrošinājās spriest nievājošu tiesu, bet teica: „Lai tevi soda Kungs”.” (Jūdās 1: 9)

Sātans tika novests no skatuves, un Mozus iznāca no kapa, lai dzīvotu mūžīgi. Kad Jēzus Kristus nonāca uz šo zemi kā cilvēks, Mozum bija priekšrocība kalpot viņam. Uz Apskaidrošanas kalna „tiem parādījās Mozus un Elija – tie sarunājās ar Jēzu.” (Mateja 17: 3)

TAVA IZVĒLE

Kad tu izvēlies pieņemt Kristu un paklausīt viņam, būs cilvēki, kuri tev stāstīs, ka tu pieņem nepareizu lēmumu. Un tad, kad sāks notikt sliktas lietas, viņi smīnēs un teiks: „Mēs taču tev teicām!” Dzīve var kļūt ļoti drūma. Tomēr nekad neaizmirsti, ka Kristus ir tavā pusē. Tu šajā dzīvē vari pazaudēt visu, taču tevi gaida nevīstošs vainags.

Pāvils teica: „Vēl tik man atlicis taisnības vainags, ko tajā dienā man piešķirs Kungs, taisnais Tiesnesis, un ne tikai man, arī visiem citiem, kam viņa atnākšana ir mīļa.” (2. Timotejam 4: 8)

Tutanhamona mūmijas maska

"Tuthankhamun Egyptian Museum" by Bjørn Christian Tørrissen - Own work by uploader, <http://bjornfree.com/galleries.html>. Licensed under CC BY-SA 3.0 via Commons - https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Tuthankhamun_Egyptian_Museum.jpg#/media/File:Tuthankhamun_Egyptian_Museum.jpg

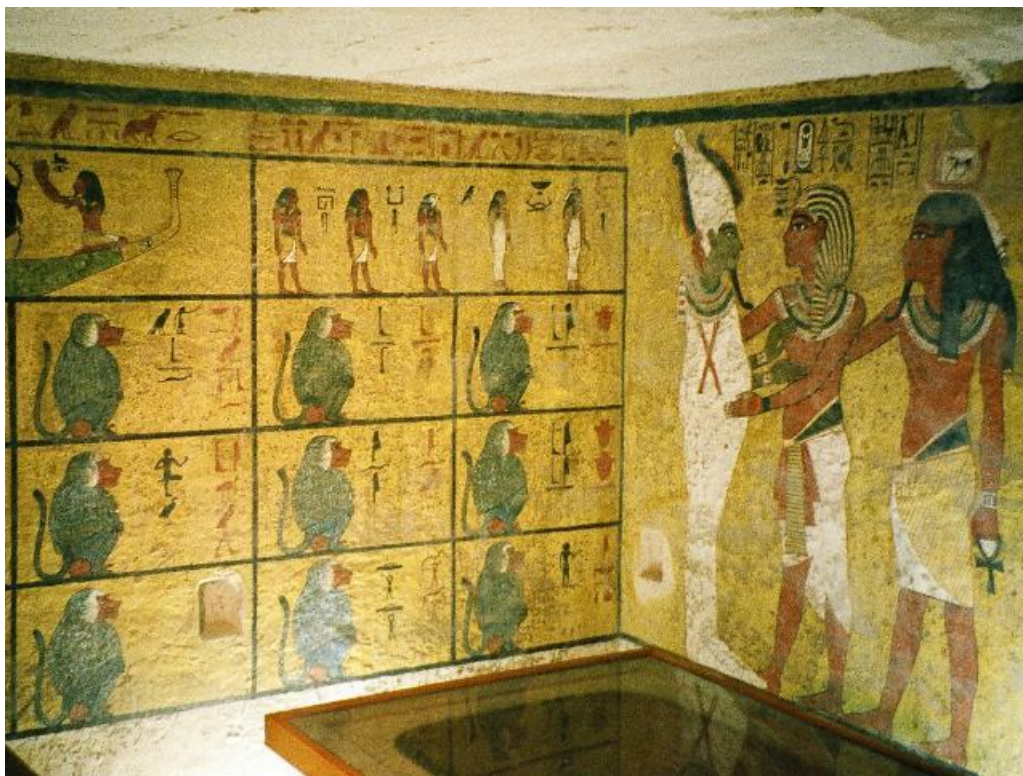
Luksoras templā ieeja

"Entrance of Luxor Temple" by Omar Shawki - Own work. Licensed under CC BY-SA 3.0 via Commons - https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Entrance_of_Luxor_Temple.JPG#/media/File:Entrance_of_Luxor_Temple.JPG

Tutanhamona dārgumi

CC0 Public Domain

Tutanhamona kapā

"Egypt.KV62.01". Licensed under CC BY-SA 3.0 via Commons -

<https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Egypt.KV62.01.jpg#/media/File:Egypt.KV62.01.jpg>

Tutanhamona krūšutēls, darināts no koka, atrasts kapā

"Mannequin of Tutankhamun" by Jon Bodsworth -

http://www.egyptarchive.co.uk/html/cairo_museum_42.html. Licensed under Copyrighted free use via Commons -

https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Mannequin_of_Tutankhamun.jpg#/media/File:Mannequin_of_Tutankhamun.jpg

Tutanhamona mūmija

"Mummy of Tutankhamun" by Howard Carter -

<http://www.magicmakers.com/egyptsite/mummy.jpg>. Licensed under Public Domain via Commons -

https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Mummy_of_Tutankhamun.jpg#/media/File:Mummy_of_Tutankhamun.jpg